

Nurmeksen kaupungin takaus korkosuojauksiin / Nurmeksen Lämpö Oy

Kaupunginhallitus 27.04.2026 § 93

Talusojohtaja: Nurmeksen kaupungin valtuusto on päätöksessään 26.2.2024 päättänyt myöntää 100 %:n omavelkaisen takauksen Nurmeksen Lämpö Oy:n Kuntarahoitus Oyj:ltä haettavalle lainalle. Lainan suuruus on 10 miljoonaa euroa. Laina-aika on 15 vuotta, josta 1. vuosi on lyhennysvapaa. Lainan korko on sidottuna 6 kk:n euriboriin. Takaus kattaa luoton pääoman mahdollisine korkoineen, viivästyskorkoineen ja perimiskuluineen. Takaus on täysimääräisenä voimassa niin kauan, kunnes kaikki päävelkasitoumuksen mukaiset velallisen vastuut ovat lopullisesti ja peruuttamasti maksettu luotonantajalle takaisin. Takauksen vastavakuudeksi Nurmeksen Lämpö Oy on antanut vastavakuudet Nurmeksen Kaupungille.

Vuonna 2026 euribor-korot ovat lähteneet nousuun johtuen maailmanpoliittisista muutoksista ja varsinkin Lähi-Idässä käytävien taisteluiden vuoksi kohonnut öljynhinta on lisännyt inflaatiopainetta.

Talouden riskitekijät ovat lisääntyneet ja siksi on perusteltua varautua korkoriskeiltä suojautumiseen. Korkojen heilahtelut aiheuttavat kassavirta- ja tulostvaihteluja ja heikentävät yhtiön talouden ja toiminnan ennakoitavuutta.

Johdannaissopimuksiin sisältyvät koronvaihtosopimukset ovat yleisesti käytettyjä riskienhallinnan välineitä, joiden tavoitteena on suojautua lainan korkoja nostavilta markkinariskeiltä, jotka voivat vaikuttaa merkittävästi yhtiön taloudelliseen tulokseen ja maksuvalmiuteen tai likviditeettiin.

Johdannaissopimuksia voidaan käyttää esimerkiksi olemassa olevan lainasalkun tai yksittäisen lainan korkoprofiilin muuttamiseen ilman lainaehtojen neuvottelemista uudelleen. Johdannaissopimuksella voidaan myös suojautua valuuttamääräiseen lainaan liittyvältä korkoriskiltä. Johdannaissopimus on yleensä alkuperäisestä lainasta täysin erillinen sopimus eikä vaadi lainanantajan hyväksyntää.

Johdannaisten tekeminen edellyttää yhtiöltä johdannaissopimusta sekä kaupungilta takausta Pohjois-Karjalan Osuuspankille johdannaissopimusta johtuville mahdollisille maksuvelvoitteille. Nurmeksen Lämpö Oy:n hallitus on 10.4.2026 päättänyt solmia johdannaissopimuksen OP Yrityspankki Oyj:n kanssa. Johdannaissopimuksessa sovitaan niistä yleisistä ehdoista, joita sovelletaan OP Yrityspankki Oyj:n kanssa tehtäviin johdannaissopimuksiin, jotka voivat olla koronvaihtosopimuksia, korkokatto- ja korkolattiasopimuksia sekä koron- ja valuuttavaihtosopimuksia, ja myös liittyä erilaisiin korkostruktuureihin.

Nurmeksen Lämpö Oy hakee kaupungilta omavelkaista takausta johdannaissopimusta johtuville mahdollisille maksuvelvoitteille. Käytännössä tämä tarkoittaisi tilannetta, jossa Nurmeksen Lämmön

maksukyky olisi vaarantunut ja se ei pystyisi suoriutumaan lainan lyhennyksistä ja koroista eikä myöskään hoitamaan koronvaihtosopimukseen kohdistuvia velvoitteitaan.

Koronvaihtosopimuksella Nurmeksen Lämpö Oy pyrkii vähentämään vaihtuvakorkoisen lainan korkoriskiä, kiinnittämällä lainakoron tiettyyn tasoon osalle lainapääomaa, osalle laina-aikaa.

Nurmeksen Lämmön kaupungille toimittamien vastavakuuksien yhteismäärä on 12.000.000,00 € ja Kuntarahoituksen lainapääoman määrä tällä hetkellä on 9.629.630,00 €. Näiden erotus on 2.370.370,00 € eli tämän verran on ”vapaata vakuutta”, jota voidaan käyttää tämän uuden mahdollisen takauksen vastavakuutena.

Kuntalain säännökset takauksen antamisesta

Kuntalain (410/2015) § 129 mukaan kunnan myöntämä takaus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää takausta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla. Kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta, mikäli yhteisö kuuluu kuntakonserniin.

Kuntalain mukaisen takauksen edellytysten täytyminen

Nurmeksen Lämpö Oy on perustettu 1975 ja on kaupungin 88 %:sti omistaman tytäryhtiö, jolle yhtiöjärjestyksessä on annettu tehtäväksi vastata kaukolämmöntuotannosta ja jakelusta.

Omavelkaisessa takauksessa takaaja vastaa lainasta kuin omastaan. Kaupunki on Kuntarahoituksen lainan takauksessa vaatinut Nurmeksen Lämpö Oy:ltä riittävän suuruiset vastavakuudet, jotka kattavat myös mahdolliset uudet koronvaihtosopimuksesta aiheutuvat maksuveloitteet.

Nurmeksen kaupunkikonsernin taloudellinen tilanne heikentyi vuonna 2025 negatiivisen tuloksen myötä. Kaupunkikonsernin vuoden 2025 tilikauden alijäämä oli noin 2,7 miljoonaa euroa, korollista vierasta pääomaa oli 30,9 milj. euroa, sijoitusvarallisuutta 16,5 milj. euroa ja taseessa kumulatiivista ylijäämää 31 miljoonaa euroa. Kuntalain § 118 kriteeristön rahoituksen riittävyttä ja vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut huomioiden, Nurmeksen Lämpö Oy:n mahdollisesti tekemä johdannaissopimus ja kaupungin siihen liittyvä takausvastuu eivät heikennä talouden tunnuslukuja, eivätkä suuruusluokaltaan olennaisesti muuta kaupunkikonsernin talouden tilaa kokonaisuutena.

Valtiontukisääntely

Kunnan tulee ottaa huomioon EU:n valtiontukisäännökset myös niissä tilanteissa, missä takaus annetaan kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan kuntakonserniin kuuluvan yhteisön velasta tai sitoumuksesta, jottei kilpailuolosuhteita vääristetä. Komissio on antanut tiedonannon EY:n perussopimuksen SEUT 107 ja 108 artiklan soveltamisesta valtiontukiin takauksina (2008/C155/02).

Tiedonannon 3.2. kohdan mukaan seuraavien edellytysten täyttäminen riittää osoittamaan, ettei yksittäinen valtiontakaus (kunnan takaus) ole valtiontukea:

1. lainanottaja ei ole taloudellisissa vaikeuksissa
2. takauksen laajuus voidaan myöntämishetkellä mitata asianmukaisesti
3. takaus ei kata missään vaiheessa enempää kuin 80 % lainasaamisen tai muun rahoitussitoumuksen määrästä
4. takauksesta maksetaan markkinaperusteinen hinta.

Tiedonannossa todetaan myös, että jos jokin edellä mainituista edellytyksistä ei täyty, se ei tarkoita sitä, että takaus katsottaisiin automaattisesti valtiontueksi. Edellä mainitut perustelut puoltavat arviota, että yhtiön korkoriskinhallintaa varten annettava kunnan omavelkainen takaus ei vääristä tai uhkaa vääristää kilpailua.

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus päättää, että kaupunginjohtaja käy konserniohjauskeskustelun Nurmeksen Lämpö Oy:n toimitusjohtajan kanssa.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että se päättää

1. antaa omavelkaisen takauksen Pohjois-Karjalan Osuuspankille Nurmeksen Lämpö Oy:n johdannaisista johtuville mahdollisille maksuvelvoitteille. Takaus koskee Nurmeksen Lämpö Oy:n ja OP Yrityspankki Oyj:n kanssa solmittuja johdannaissopimuksia ja niiden alla vain koronvaihtosopimuksista aiheutuvia maksuvelvoitteita,
2. valtuuttaa talousjohtajan ja kaupunginjohtajan allekirjoittamaan tarvittavat takausasiakirjat ja
3. todeta, että Nurmeksen Lämpö Oy:n kaupungille toimittamat vastavakuudet ovat riittävät.

Kaupunginhallitus:

Ehdotukset hyväksyttiin. Merkittiin pöytäkirjaan, että hallituksen jäsen Jussi Hermaja ja talousjohtaja Salla Ovaskainen saapuivat kokoukseen kello 14:18. Merkittiin pöytäkirjaan, että tämän asian käsittelyssä kuultiin asiantuntijana talousjohtaja Salla Ovaskaista. Ovaskainen poistui kokouksesta ennen asian päätöksentekoa kello 14:46.

Kaupunginvaltuusto 11.05.2026 § 26
140/02.05.07/2026

Kaupunginvaltuusto: Ehdotukset hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että valtuutettu Kyösti Haverinen (KESK) poistui kokouksesta esteellisenä (osallisuusjäävi) tämän asian käsittelyn ajaksi.